

Î N C H E I E R E

05 iunie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Svetlana Filincova

examinând recursul declarat de Pavel Lozan, prin intermediul avocatului Valentin Guțu,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Valeriu Pleșca către Pavel Lozan cu privire la încasarea datoriei,

împotriva încheierii din 20 iulie 2018 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost restituit apelul declarat de Pavel Lozan în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă,

c o n s t a t ă :

La 21 septembrie 2017, reclamantul Valeriu Pleșca a înaintat în instanța de judecată acțiune împotriva lui Pavel Lozan, solicitând încasarea datoriei.

Prin hotărârea din 10 aprilie 2018 a Judecătoriei Soroca, sediul Florești, cererea de chemare în judecată înaintată de Valeriu Pleșca către Pavel Lozan cu privire la încasarea datoriei s-a admis. S-a încasat de la Pavel Lozan în beneficiul lui Valeriu Pleșca datoria în sumă de 70793,25 lei, dobânda de întârziere în sumă de 6624,83 lei și cheltuielile de judecată în sumă de 2805,55 lei.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, Pavel Lozan a declarat apel împotriva acesteia, solicitând casarea ei și emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă.

Prin încheierea din 05 iulie 2018 a Curții de Apel Bălți, nu s-a dat curs cererii de apel și i s-a stabilit apelantului Pavel Lozan un termen-limită de înregistrare a cererii de apel motivată în cancelaria Curții de Apel Bălți până la data de 19 iulie 2018. Totodată, instanța i-a explicat apelantului că, dacă nu vor fi lichidate neajunsurile menționate în termenul stabilit în încheierea, prin care nu s-a dat curs cererii de apel, aceasta nu va fi considerată depusă și împreună cu toate documentele anexate va fi restituită.

Prin încheierea din 20 iulie 2018 a Curții de Apel Bălți, a fost restituit apelul declarat de Pavel Lozan în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă.

La 05 aprilie 2019, Pavel Lozan, prin intermediul avocatului Valentin Guțu, a contestat cu recurs încheierea din 20 iulie 2018 a Curții de Apel Bălți, solicitând casarea acesteia și restituirea spre rejudecare a problemei soluționate prin încheierea respectivă.

În motivarea cererii de recurs s-au invocat argumente cu privire la netemeinicia încheierii din 20 iulie 2018 a Curții de Apel Bălți, făcându-se trimitere la faptul că recurentul Pavel Lozan nu a recepționat încheierile și citațiile instanței de apel, iar pe portalul instanțelor a lipsit informația cu privire la examinarea prezentei cauze.

Examinând materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Pavel Lozan, prin intermediul avocatului Valentin Guțu, urmează a fi restituit din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 426¹ alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs este în drept să restituie recursul împotriva încheierii dacă cererea de recurs a fost depusă în afara termenului legal, iar recurentul nu solicită repunerea în termen sau instanța de recurs a refuzat să efectueze repunerea în termen.

În conformitate cu art. 426¹ alin. (2) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii judecătorești se restituie în baza a cel puțin unuia din temeiurile prevăzute la alin. (1), printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac.

Studiind materialele cauzei, în contradictoriu cu circumstanțele invocate în cererea de recurs, Colegiul a stabilit următoarea cronologie.

La 10 aprilie 2018, a fost pronunțat dispozitivul hotărârii Judecătoria Soroca, sediul Florești (f.d. 56), copia acestuia fiind expediată participanților la proces la 11 aprilie 2018 (f.d. 57). Dispozitivul hotărârii a fost recepționat de către Pavel Lozan la 17 aprilie 2018 (f.d. 74), iar de către avocatul Valentin Guțu – la 24 aprilie 2018 (f.d. 73).

La 25 aprilie 2018, Pavel Lozan a înregistrat cererea de apel nemotivată (f.d. 67-68), iar la 26 iunie 2018, avocatul Valentin Guțu a recepționat copia hotărârii motivate (f.d. 91). Copia hotărârii motivate, expediată lui Pavel Lozan, a fost restituită instanței de judecată cu mențiunea ”nereclamat, expirat termenul de păstrare” (f.d. 92, 93).

Prin încheierea din 05 iulie 2018 a Curții de Apel Bălți, nu s-a dat curs cererii de apel și i s-a stabilit apelantului Pavel Lozan un termen-limită de înregistrare a cererii de apel motivată în cancelaria Curții de Apel Bălți până la data de 19 iulie 2018. Copia încheierii respective i-a fost expediată apelantului la 06 iulie 2018 (f.d. 79), fiind restituită instanței cu mențiunea ”nereclamat, expirat termenul de păstrare” (f.d. 80, 81).

Prin încheierea din 20 iulie 2018 a Curții de Apel Bălți, a fost restituit apelul declarat de Pavel Lozan în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă. Copia încheierii respective i-a fost expediată apelantului la 25 iulie 2018 (f.d. 84), fiind restituită instanței cu mențiunea ”nereclamat, expirat termenul de păstrare” (f.d. 86, 87).

Potrivit cererii de recurs, recurentul și avocatul acestuia consideră că recursul înregistrat la 05 aprilie 2019 (f.d. 97-98) a fost depus în termen, dat fiind faptul că avocatul Valentin Guțu a luat cunoștință de materialele cauzei, inclusiv și de încheierea contestată, la 28 martie 2019 (f.d. 96), iar pe portalul instanțelor nu a

depistat informația cu privire la dosarul respectiv, anexând extrasul de pe portal (f.d. 99).

Colegiul nu poate reține acest argument, deoarece extrasul anexat de recurent denotă faptul că prezentul dosar a fost căutat de către avocatul Valentin Guțu la rubrica "Agenda ședințelor", ceea ce este eronat, fiindcă instanța de apel nu a putut plasa pe portal vreo ședință de judecată din moment ce apelul declarat de către Pavel Lozan nu a fost primit în procedură. Totodată, același dosar fiind accesat la rubrica "Încheierile instanței" (https://cab.instante.justice.md/ro/court-sentences?dossier_number=03-2a-2841-&type=Any&apply_filter=1, accesat la 03 iunie 2019, ora 09.01), prezintă informația că încheierea instanței de apel din 20 iulie 2018 a fost publicată pe portalul instanțelor la 24 iulie 2018.

În așa mod, vina pentru nerecepționarea corespondenței de către recurent și reprezentantul acestuia nu poate fi pusă pe seama instanței de apel, dar este interpretată de către Colegiu drept un comportament de rea-voință din partea lor, dat fiind faptul că au fost citați legal la adresele indicate de ei, li s-au comunicat actele de procedură, iar odată cu depunerea la 25 aprilie 2018 a cererii de apel nemotivate, nu s-au interesat de soarta dosarului, nu și-au îndeplinit obligațiile procedurale, nu au manifestat diligență și nu au înlăturat neajunsurile cererii de apel, fiind obligați să se informeze de soarta dosarului și să întreprindă măsurile necesare în scopul de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță.

Suplimentar, Colegiul ține să menționeze faptul că potrivit prevederilor art. 75 alin. (4) din Codul de procedură civilă, actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sunt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.

Respectiv, luând în considerație faptul că, la 26 iunie 2018, avocatul Valentin Guțu a recepționat copia hotărârii motivate (f.d. 91), instanța de recurs consideră că acesta, în calitatea sa de reprezentant, era obligat să se folosească cu bună-credință de drepturile sale procedurale, pentru a-și informa clientul despre soluția pronunțată de instanța de fond și motivele acesteia, în scopul de a formula o cerere de apel motivată și, astfel, a înlătura neajunsurile menționate în încheierea Curții de Apel Bălți din 05 iulie 2018, prin care nu s-a dat curs cererii de apel. Or, potrivit art. 61 din Codul de procedură civilă, părțile sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Prin urmare, în speță, contestarea încheierii din 20 iulie 2018 a Curții de Apel Bălți peste aproape nouă luni, nu poate fi considerat în termen.

În conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act

de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Prin prisma prevederilor citate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție notează că, termenul de declarare a recursului poate fi restabilit dacă persoanele îndreptățite solicită acest lucru și prezintă probe veridice ce confirmă imposibilitatea de a depune recursul în termen. La caz, recurentul nu a solicitat repunerea în termenul de declarare a recursului, nu a prezentat probe și nu a făcut dovada faptului că motivele pentru care a omis termenul de atac a încheierii din 20 iulie 2018, sunt întemeiate.

În acest context, instanța de recurs notează că în conformitate cu art. 56 alin (3) din Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

De altfel, instanța de recurs reiterează că exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă, or, prevederile art. 15 din Codul de procedură civilă, stipulează expres că participanții la proces și alte persoane interesate ale căror drepturi, libertăți ori interese legitime au fost încălcate printr-un act judiciar pot exercita căile de atac împotriva acestuia în condițiile legii.

Față de cele expuse, instanța de recurs consemnează că art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. Instanța europeană a relatat însă, în practica sa constantă, că „dreptul la o instanță” nu este absolut. În această privință, Curtea Europeană în mai multe cauze de acest gen, nu exclude niciodată ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac (cauza Bacev contra Fosta Republică Yugoslavă a Macedoniei, Kemp contra Luxembourg, Diaz Ochoa contra Spaniei) în carte înalta Curte a arătat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

Relevantă în acest sens este și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în speța Panomaryov vs Ucraina (hotărârea din 03 aprilie 2008, definitivă din 29 septembrie 2008), în conținutul căreia Curtea a notat că, reînnoirea termenului pentru introducerea unei căi ordinare de atac din motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că recursul a fost depus cu omiterea termenului de declarare și în lipsa cererii de repunere în termen, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a restitui recursul declarat de Pavel Lozan, prin intermediul avocatului Valentin Guțu, împotriva încheierii din 20 iulie 2018 a Curții de Apel Bălți, ca fiind depus în afara termenului legal.

În conformitate cu art. 269-270, art. 426¹ alin. (1) lit. a), 426¹ alin. (2) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se restituie recursul declarat de Pavel Lozan, prin intermediul avocatului Valentin Guțu, împotriva încheierii din 20 iulie 2018 a Curții de Apel Bălți, ca fiind depus în afara termenului legal.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Judecătorii

Ala Cobăneanu,

Dumitru Mardari,

Svetlana Filincova